

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 8. kalendářní týden, 19. – 23. 2. 2023

COMMUNICABLE DISEASE THREATS REPORT, Week 8, 19 - 23 February 2023

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-week-8-19-25-february-2023>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

Seznam onemocnění uvedených v této aktualizaci:

1. Onemocnění covid-19 vyvolané virem SARS-CoV2 – mezinárodní situace (EU/EHP), 2019 – 2023
2. Chřipka A(H5N1) – mezinárodní situace (svět) – monitoring lidských případů onemocnění
3. Streptokoková infekce skupiny A – mezinárodní situace, 2022 – 2023
4. Chřipka – mezinárodní situace, monitoring sezóny 2022/2023
5. Cholera - monitoring globálních ohnisek
6. Zemětřesení – Turecko, Sýrie – 2023

1. Onemocnění covid-19 vyvolané virem SARS-CoV2 – mezinárodní situace (EU/EHP) – 2019 - 2022

Souhrn:

- V týdnu končícím 19. února se epidemiologická situace covid-19 v EU/EHP zlepšila. Počty případů v běžné populaci a v zařízeních dlouhodobé péče, kumulativní počty případů ve všech věkových skupinách, včetně osob starších 65 let, kumulativní počty hospitalizovaných nebo osob umístěných na jednotkách intenzivní péče a počty úmrtí na covid-19 se snížily na nejnižší úroveň za posledních 12 měsíců.
- K 24. únoru 2023 bylo do GISAID EpiCoV vloženo 55 068 sekvencí patřící do linie XBB.1.5. Většina těchto příspěvků pochází ze Spojených států (37 408 sekvencí), Spojeného království (4 528 sekvencí) a zbytek je z Evropy (6 861 sekvencí). Přítomnost XBB.1.5 v EU/EHP je na 18,7 % (rozmezí: 5–41 %), v zemích, které uvedly údaje za 5. týden roku 2023.
- Podle nejnovější aktualizace čínského CDC z 18. února 2023 počty případů covid-19 a souvisejících hospitalizací nadále klesaly (maximum bylo hlášeno koncem prosince 2022).

Mezi 10 zeměmi s odpovídajícím objemem sekvenování nebo genotypizace v týdnech 5 – 6 (30. ledna až 12. února 2023) byla odhadovaná distribuce variant zájmu (VOC) nebo zájmu (VOI) 35,8 % (26,3 – 61,0 % z osmi zemí) pro BQ.1, 22,2 % (6,0 – 39,4 % z osmi zemí) pro XBB.1.5, 20,2 % (9,3–37,8 % z devíti zemí) pro BA.2.75, 10,3 % (5,7–62,1 % z 10 zemí) pro BA.5, 2,6 % (1,1–11,7 % z osmi zemí) pro XBB, 1,0 % (0,1–22,8 % z osmi zemí) pro BA.2 a 0,5 % (0,1–1,2 %, 31 detekcí ze sedmi zemí) pro BA.4.

Od poslední aktualizace 9. února 2023 nebyly do 23. února 2023 v ECDC provedeny žádné změny klasifikace u variant vzbuzujících obavy (VOC), variant zájmu (VOI), sledovaných nebo deeskalovaných variant.

Další informace: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>,
Informace o výskytu variant viru SARS-CoV-2: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

Dne 20. února 2023 zveřejnil Robert Koch Institut (RKI) aktualizaci mezinárodní rizikové oblasti pro covid-19. Podle této aktualizace již Čína není od 22. února klasifikována jako oblast s rizikem objevení se variant zvláštního zájmu. Na základě tohoto rozhodnutí nebude již vyžadován pro cestující přijíždějící z Číny do Německa negativní test na covid-19.

ECDC aktivity: ECDC je v pravidelném kontaktu s Evropskou komisí a členskými státy ve Výboru pro zdravotní bezpečnost. Dále je v pravidelném kontaktu s čínským CDC, aby se získávaly aktualizované informace o epidemiologické situaci. ECDC je také v kontaktu s kanadskou agenturou pro veřejné zdraví (PHAC), japonským CDC, australským CDC, americkým CDC, ústředím WHO a Regionálním úřadem WHO pro Evropu pro křížovou kontrolu a ověřování dat s partnery mimo Čínu, včetně provádění sekvenace vzorků od čínských cestovatelů. ECDC nadále rutinně monitoruje nově vznikající varianty SARS-CoV-2 a podává o nich zprávy prostřednictvím své pracovní skupiny pro strategickou analýzu variant v Evropě (SAVE), kde budou i nadále vyhodnocovány varianty a epidemiologické trendy v EU/EHP a ve světě. ECDC se účastní celosvětové poradní skupiny WHO - Technical Advisory Group on Virus Evolution Evoluce (TAG-VE).

2. Chřipka A(H5N1) – mezinárodní situace (svět) – monitoring lidských případů onemocnění

Aktualizace: Dne 23. února 2023 bylo hlášeno jedno smrtelné onemocnění ptačí chřipkou A(H5N1) v okrese Sithor Kandal, Provincie Prey Veng, v Kambodži. Příznaky se objevily u 11leté dívky z vesnice Roleang 16. února 2023, byla hospitalizována o tři dny později a 22. února zemřela. Podle zprávy Ministerstva zdravotnictví Kambodže (MoH), byl proveden tradiční pohřeb. Vzorky byly odebrány 12 lidem, z nichž u čtyř se vyvinuly respirační příznaky onemocnění. Jeden z těchto vzorků byl pozitivní na A(H5N1), u 49letého muže, otce prvního případu. Podle zprávy médií byly u rodiny hlášeny úhyny domácí drůbeže. Na základě informací o úhynech byly 17. února odebrány vzorky volně žijícím ptákům ve vesnici (zpráva z MZ). Ministerstvo zdravotnictví zahájilo osvětovou komunikační kampaň o preventivních opatřeních, aby se zabránilo infekci, aby lidé v případech příznaků okamžitě vyhledali lékařskou pomoc.

Jde o první případ ptačí chřipky A(H5N1) zjištěný u lidí v Kambodži od roku 2014. V letech 2005 až 2014 zaznamenala Kambodža 56 případů onemocnění, včetně 37 úmrtí.

Souhrn: K 23. únoru 2023 bylo ve 21 zemích zaznamenáno celkem 870 lidských případů infekce ptačí chřipkou A(H5N1), včetně 458 úmrtí (CFR: 52,6 %). Dosud nebyl zjištěn žádný přenos z člověka na člověka.

3. Infekce vyvolané streptokoky skupiny A – mezinárodní situace, 2022 – 2023

Od předchozí zprávy ohlásily aktualizace o invazivním onemocnění vyvolaném streptokoky skupiny A (iGAS) následující země:

Dánsko: Dne 15. února 2023 zveřejnil Statens Serum Institut (SSI) zprávu o nárůstu iGAS. Podle aktualizace pokračoval nárůst iGAS i během ledna 2023 (99 případů), ve srovnání s 68 případy hlášenými v prosinci 2022. Mezi případy hlášenými v lednu 2023 bylo 53 % z nich způsobeno typem ST28/emm 1.0 a 34 % novým typem, subvariantou ST28/emm 1.0, která nebyla dříve v Dánsku pozorována.

Spojené království: Dne 15. února 2023 zveřejnila Agentura pro zdravotní bezpečnost Spojeného království aktualizaci počtu streptokokových infekcí, hlásí 3 466 nových případů. Od začátku sezóny, od 37. KT do 6. KT (sezóna 2022 až 2023), bylo hlášeno celkem 44 478 případů spály, nejvyšší počet případů (9 886) byl zaznamenán v předvánočním období (49. KT 2022). Poslední sezóna s maximem hlášení šarlatové horečky byla v letech 2017–2018 s celkovým počtem 30 768 hlášených případů.

V letošní sezóně bylo prostřednictvím laboratorní surveillanc hlášeno celkem 2 081 případů iGAS, s vrcholem v 52. KT - 226 případů. Pokles týdenních laboratorních hlášení byl pozorován od 52. týdne. Poslední srovnatelná hlavní sezóna byla pozorována v letech 2017 až 2018 s celkovým počtem 2 967 případů. V souvislosti s iGAS bylo zaznamenáno 262 úmrtí ve všech věkových skupinách. Mezi nimi bylo zaznamenáno 158 úmrtí u osob ve věku 65 let a starších a 31 u dětí ve věku 14 let a méně.

Akce: ECDC otevřelo v EpiPulse položku pro hlášení GAS a iGAS infekcí a vyzvalo země EU/EHP a Spojené království, aby sdílely informace. Kromě toho ve spolupráci s Regionálním úřadem WHO pro Evropu jsou země EU/EHP a Spojené království prostřednictvím EpiPulse kontaktovány ECDC ohledně aktuální situace související s infekcemi GAS a iGAS. Ve spolupráci s Regionální kanceláří WHO pro Evropu ECDC také doporučuje zvýšenou ostražitost při nárůstu infekcí GAS a iGAS a zvýšit informovanost mezi zdravotníky, odborníky a rodiči malých dětí.

ECDC pokračuje v monitorování této události prostřednictvím „epidemic intelligence“ aktivit a týdně zveřejňuje aktualizovaná hlášení o epidemiologické situaci. Nejnovější informace lze nalézt na EpiPulse.

4. Chřipka – mezinárodní situace, monitoring sezóny 2022/2023

Týden 7/2023 (13. – 19. 2. 2023)

- Procento všech sentinelových vzorků primární péče od pacientů s onemocněním podobným chřipce (ILI) nebo s příznaky akutní respirační infekce (ARI), které byly pozitivně testovány na virus chřipky, vzrostlo z 27 % v předchozím týdnu na 30 % v týdnu 7/2023, což je nad epidemickým prahem (10 %).
 - 18 z 39 zemí nebo oblastí hlásilo vysokou nebo střední intenzitu a 23 z 39 zemí hlásilo rozšířenou aktivitu svědčící o značné sezónní cirkulaci viru sezónní chřipky v celém regionu.
 - Rumunsko, Nizozemsko, Francie, Slovinsko, Arménie, Dánsko a Maďarsko hlásily sezónní aktivitu chřipky nad 40 % positivity v sentinelové primární péči.
 - Byly detekovány viry chřipky typu A i typu B s podobnou distribucí podílů v sentinelové i nesentinelové surveillanc.
 - Hospitalizovaní pacienti s potvrzenou infekcí virem chřipky byli hlášeni z JIP (převládal virus typu B), ostatních oddělení (hlášeny hlavně viry chřipky typu A; dále nebyly subtypovány) a v rámci sledování závažných průběhů akutních respiračních infekcí (SARI) (hlášeny hlavně viry chřipky A(H1N1)pdm09).
- Devět zemí nebo oblastí hlásilo míru positivity chřipky nad 10 % v rámci sledování SARI.

Zdroj: <https://flunewseurope.org/>

Hodnocení ECDC: Aktivita sezónní chřipky je v EU/EHP stále rozšířená, se zvýšením pozitivitu v sentinelové primární péči počínaje týdnem 5/2023 související se zvýšenou cirkulací viru chřipky typu B. Aktivita chřipky v EU/EHP vyvrcholila v 51. týdnu 2022.

Akce: ECDC a WHO monitorují aktivitu chřipky v evropském regionu WHO. Více: <https://flunewseurope.org/>

5. Cholera - monitoring globálních ohnisek

Souhrn: Od poslední aktualizace ze dne 17. ledna 2023 bylo hlášeno celosvětově 65 979 suspektních případů cholery, včetně 943 úmrtí.

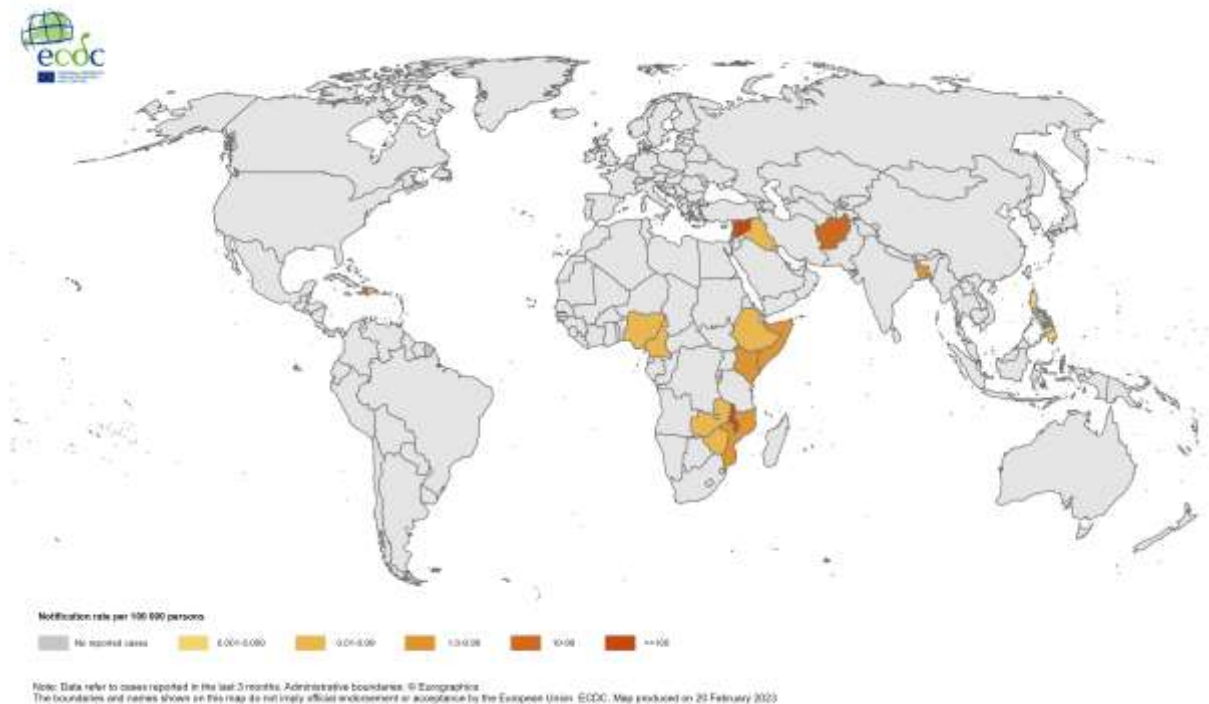
Země a území hlásící nové případy od předchozí aktualizace jsou: Afghánistán, Bangladéš, Burundi, Kamerun, Demokratická republika Kongo, Dominikánská republika, Etiopie, Haiti, Keňa, Libanon, Malawi, Mosambik, Nigérie, Filipíny, Somálsko, Sýrie, Zambie a Zimbabwe.

Hodnocení ECDC: V posledních měsících jsou v západní Africe a jihovýchodní Asii nadále hlášeny případy cholery. Ohniska cholery byla hlášena také ve východní a jižní části Afriky a také v některých částech Středního Východu. Navzdory počtu celosvětově hlášených ohnisek cholery je každoročně hlášeno jen málo importovaných případů do EU/EHP. V této souvislosti je riziko nákazy cholerou u cestovatelů navštěvujících tyto země nízké, i když sporadický import do EU/EHP je možný. V roce 2021 byly hlášeny v členských státech EU/EHP dva importované případy, v roce 2020 byly hlášeny tři případy a v roce 2019 celkem 26 případů cholery. Všechna onemocnění měla pozitivní cestovatelskou anamnézu do oblastí zasažených cholerou.

Podle WHO by se mělo zvážit očkování u cestujících s vyšším rizikem, hlavně u emergency a terénních pracovníků, kteří budou pravděpodobně přímo vystaveni viru. Obecně se očkování ostatním cestovatelům nedoporučuje. Cestovatelé do oblastí s endemickým výskytem cholery by se měli poradit v centrech cestovní medicíny, aby se vyhodnotilo jejich osobní riziko a následně by měli dodržovat hygienická opatření k prevenci infekce. Jedná se hlavně o pití balené vody nebo vody ošetřené chlórem, pečlivé mytí ovoce a zeleniny balenou nebo chlorovanou vodou před konzumací, pravidelné mytí rukou mýdlem, konzumace důkladně provařeného jídla a vyhýbání se konzumaci syrových produktů z mořských plodů.

Akce: ECDC nadále celosvětově monitoruje ohniska cholery prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ aktivit s cílem identifikovat významné změny v epidemiologii nákazy. Měsíčně jsou zveřejňovány aktualizace, celosvětový přehled o onemocnění cholerou je k dispozici na webových stránkách ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/cholera/surveillance-and-disease-data/cholera-monthly>

Geografické rozložení případů cholery hlášených po celém světě od ledna do února 2023, zdroj ECDC

6. Zemětřesení – Turecko, Sýrie, 2023

Aktualizace: Provincii Hatay v Turecku zasáhlo 20. února další silné zemětřesení o síle 6,3, po němž následovalo zemětřesení o síle 5,8 RichtEROVY stupnice. V provincii postižené zemětřesením byl vyhlášen tříměsíční výjimečný stav.

K 20. únoru 2023 UNHCR hlásilo v Turecku 41 156 úmrtí a bylo evakuováno 485 682 lidí, více 4 500 mrtvých a 8 300 zraněných bylo zaznamenáno v severozápadní Sýrii.

Souhrn: Dne 6. února 2023 došlo k velkému zemětřesení o síle 7,8 stupně RichtEROVY stupnice a několika následným otřesům v jihovýchodním Turecku a severní Sýrii. Zemětřesení způsobilo v obou zemích významné škody, vyžádalo si tisíce životů, zničilo podstatnou infrastrukturu, včetně zdravotnických a vodohospodářských zařízení a kanalizace.

Dne 9. února 2023 došlo podle Satelitního střediska OSN (UNOSAT) k záplavám podél řeky Orontes (Al Assi) na hranici Sýrie a Turecka, poblíž měst Al Tloul a Jakara.

V následujících dvou až čtyřech týdnech se očekává zvýšené riziko onemocnění infekčními chorobami, jako je cholera, covid-19 a sezónní chřipka.

V současné době nebyly z dostupných zdrojů zjištěny žádné události související s infekčními chorobami.

Toto zemětřesení je jedním z nejsilnějších, jaké se v regionu za poslední století vyskytlo, na žádost turecké vlády byla poskytnuta rychlá mezinárodní humanitární pomoc.

Hodnocení ECDC: Dopady této přírodní katastrofy na veřejné zdraví v postižených oblastech jsou obrovské. Navíc je nutné okamžitě poskytnout péči mnoha těžce zraněným lidem a

poskytnout bezpečné ubytování pro ty, kteří ztratili přístup do svých domovů. Je potřeba zajistit kontinuitu péče o lidi se základním onemocněním, prevenci a kontrolu infekčních onemocnění zavedením ad hoc systémů surveillance a řešit problémy v oblasti duševního zdraví. Mezi další intervence v oblasti veřejného zdraví patří rychlé znovuoobnovení programů prevence a kontroly nemocí, které jsou zásadní pro zmírnění dlouhodobého dopadu této události.

Akce: ECDC monitoruje tuto událost prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ aktivit a bude informovat, jakmile budou dostupné relevantní informace týkající se přenosných nemocí. Úvodní informace o zemětřesení v Turecku a Sýrii ECDC zveřejnilo dne 17. února 2023: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-week-7-12-18-february-2023>